

TIL

UNIVERSITETSSTYRET

Fordeling av antatt statsbevilgning 2011

1. Innledning

For første gang vil UiO gjennomføre endelig fordeling før statsbudsjettet foreligger. Ved å fordele midler i juni fremfor november vil enhetene få vesentlig bedre tid til planprosessen for året som kommer. De økonomiske rammene vil være klare før årsplanene vedtas og før detaljplanlegging av 2011.

Fordeling i juni medfører at man på UiO-nivå må foreta en vurdering av statsbudsjettet. Tildeling på bakgrunn av resultater er imidlertid klart i juni, det samme er også tildeling av eventuelle nye studieplasser. Normalt sett vil det derfor gjenstå relativt små marginer som er ikke er kjent i juni. Eventuelle avvik vil håndteres ved fordeling for 2012.

2. Inntekter

UiO har to primære inntektskilder, bevilgning over statsbudsjettet og eksterne forskningsprosjekter. I fordelingen er det inntektene som bevilges direkte i statsbudsjettet som skal fordeles. Midlene gjennom statsbudsjettet utgjør omlag 70% av de totale inntektene. Bidragsinntekter fra eksterne prosjekter utgjør ca 25%, mens oppdragsinntekter utgjør 1 % og salgs- og leieinntekter 4% av UiOs samlede inntekter.

UiO vil i 2011 få ca 13 mill kroner mindre i resultatinntekter. Inntekter på bakgrunn av studiepoeng øker med 5 mill kroner, dette er første gang på 3 år disse inntektene øker. Vi kan forvente at studiepoenginntektene de kommende årene vil ha en marginal økning som konsekvens av økningen i studieplasser i 2010. Reduksjon av opptaksrammene på JUS og eventuelt SV-fakultetet vil medføre at økningen blir lavere enn volumet på nye studieplasser skulle tilsi.

Vi antar at vi ikke får nye studieplasser i 2011. Vi vil imidlertid få helårseffekt av studieplassene som ble gitt i 2009, dette utgjør ca 14 mill kroner. Vi antar at vi ikke vil få nye stipendiatstillinger eller økte bevilgninger for å bedre finansieringen for de stipendiatstillingene vi har. Hvis vi får bedret finansieringen av stipendiater, vil det trolig skje gjennom at UiO får et redusert måltall. Dette vil i så fall gi enhetene et noe bedre handlingsrom. Vi legger til grunn at pris- og lønnskompensasjonen blir satt til 2,7 % som er 0,5% lavere enn 2010. Anslaget bygger på prognoser fra SSB.

Det har lenge vært klart at neste års statsbudsjett vil bli stramt, men vi tror at utdannings- og forskningssektoren vil unngå generelle kutt. Anslagene gir et statsbudsjett som er på samme nivå som 2010. Men innfor den rammen må vi dekke helårseffekt av 307 nye studieplasser og eventuell underdekning på pris- og lønnsstigning. (sammenstilling av inntektsanslag i vedlegg 1 side 2)

Vi har i våre anslag forsøkt å være mest mulig realistiske.

3. Krevende dilemmaer

Med et statsbudsjett med realnedgang og en strategi som er ekspansiv blir vi stilt overfor svært krevende dilemmaer.

Dilemma 1: Hvilke nivå i organisasjonen skal gis størst handlingsrom?

På den ene side gir UiOs strategi fakultetene og museene et stort ansvar for oppfølging, noe som blir vanskelig å imøtekomme dersom de økonomiske rammene blir dårligere. Økonomiske prioriteringer kan gjøres på enhetene, men det er meget begrenset hvor stort handlingsrom de kan skape når de aller fleste kostnadene er knyttet til fastlønn. I gjennomsnitt vil 3% av de faglig ansatte gå av årlig de kommende årene. Dette gir muligheter for omdisponeringer, men det er mange formål disse avgangene skal brukes til. De skal blant annet sikre at vi bygger opp områder som er identifisert gjennom faglige prioriteringer, sikre sentral kompetanse innen fagene og bedre rammebetingelsene for både ansatte og studenter. Som oppfølging av faglige prioriteringer har alle fakultetene vedtatte stillingsplaner som i redusert grad kan gjennomføres dersom stillinger må inndras for å sikre økonomisk balanse.

På den andre siden har vi store fellesoppgaver som også skal håndteres. Dette gjelder ikke minst de store utfordringene vi har på arealmessig infrastruktur. Selv om UiO de siste årene har prioritert vedlikehold og investeringer, øker etterslepet. I tillegg er det et spørsmål om i hvor stor grad og hvilken rolle UiO sentralt skal ha som endringsagent gjennom økonomisk å stimulere aktivitet direkte i retning av sentrale strategiske utfordringer. Dette kan gjøres ved å avsette midler sentralt til særskilte aktiviteter på fakultetene, til fellesoppgaver eller på tvers av enhetene. Det kan også gjøres gjennom mer aktiv omfordeling av midler til enhetene.

I forslaget til fordeling er begge disse hensynene forsøkt ivare tatt. Vi foretar enkelte omprioriteringer som på kort sikt styrker museene, og det foreslås å prioritere opp vedlikehold. På lengre sikt gir fordelingen en prioritering av enheter som får frem toppmiljøer som SFF, SFI etc. Det foreslås også at fakultetene får et større ansvar for undervisning og forskningskvalitet der blant annet sentrale tiltak som småforskordningen og styrking av seminarundervisning og studiekvalitet finansieres varig, og overføres til fakultetene og museene. For 2011 initierer styret en netto endring på 75 mill kroner som utgjør 1,8 % av rammene. Fakultetene får en gjennomsnittlig endring på 2,2%, som er 0,5% under forventet pris og lønnsstigning.

Dilemma 2: Hvilket nivå i organisasjonen skal nedprioritere

Med et statsbudsjett uten vekst må det foretas nedprioriteringer for å oppprioritere strategisk ønsket aktivitet. Dette styrkes ved at vi gjennom finansieringsmodellen har omfordelingsmekanismer knyttet til oppnådde resultater og ved prioritering av aktiviteter gjennom omfordeling og satsing. Vi vil konstant oppleve å ha et salderingsbehov for å få budsjettet i balanse. Dette medfører at det årlig vil gjennomføres kutt i rammene, og alle enheter må planlegge for at eksisterende aktivitet skal effektiviseres eller neddimensjoneres. Skal vi ha dette som en varig modell må vi sikre at det samlet sett styrker UiOs evne til å nå de strategiske målene.

Slik UiO har praktisert dette, og som det i denne fordelingen ikke avvikes fra, vil det primært være alle enheters ansvar selv å nedprioritere. Det er på mange måter i tråd med prinsippene med rammestyring. Risikoen er at enhetene ikke evner å prioritere ned på en måte som på sikt styrker universitetet, men gjennomfører reduksjoner der man på kort sikt kan spare. En slik gjennomføring av kutt vil fort gå utover rammevilkårene for forskning i form av for eksempel manglende driftsmidler og generelle kutt i undervisningsomfang. Vi har klart sett denne effekten. At fordelingen fra UiO nå skjer

tidligere, bør bidra til at enhetene får bedre tid og muligheter til å tilpasse selve aktiviteten i noe større grad. Men det er behov for at enhetene har en mer langsiktig strategi for hvordan og hvilke aktiviteter som kan nedprioriteres.

Finansieringsmodellen fordeler mindre til enheter som oppnår dårligere resultater innen forskning og undervisning og mer til enheter med gode resultater. I fordelingen for 2011 er forskjellene mellom enhetene primært knyttet til resultater særlig innen forskning, mest utslagsgivende er ulikheter i innhenting av EU-midler. I 2011 er det særlig MN som vinner og OD som taper på resultater. Samlet sett medfører vektlegging av resultater - og særlig at UiO har faste priser for forskningsresultater - en omfordeling til primæraktivitetene fra støttetjenestene.

Et annet viktig virkemiddel for styret for å nedprioritere er omfordeling eller reduksjon av studieplasser. I motsetning til omfordeling på bakgrunn av resultater endrer styret her selv aktiviteten på enhetene. For to år siden neddimensjonerte styret JUS-studiet for å sikre bedre grunnlag for studiekvalitet. I år foreslås det at SV-fakultetet neddimensjoneres ved å redusere opptaksrammene.

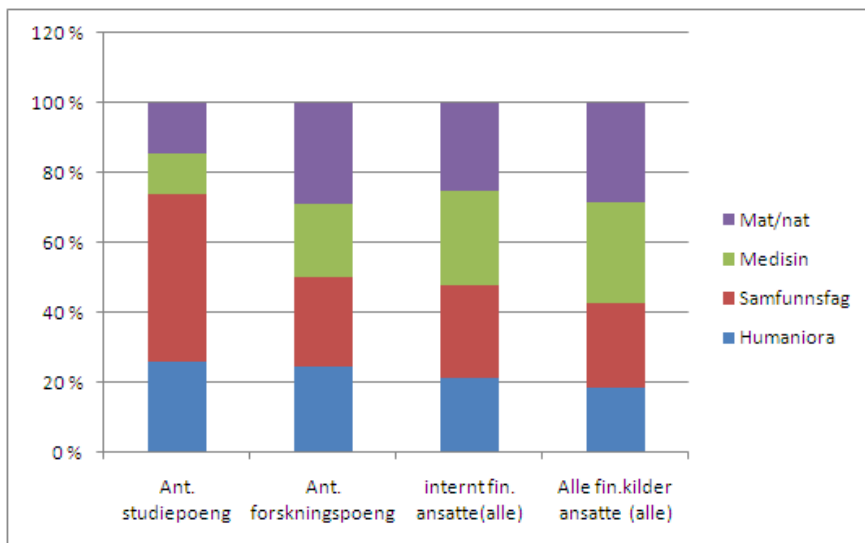
Vi anser det ikke som hensiktsmessig at styret selv går inn og nedprioriterer konkrete områder på enhetene. Det er videre viktig at man holder på prinsippet at enheter som gjør nedprioriteringer også får beholde gevinsten.

Hvis styret skal ta et mer aktivt grep i forhold til nedprioritering må det gjøres i form av krav til %-vise endring av aktivitet med eventuelle føringer for hva som vektlegges ved nedprioritering. I strategisk plan er det antydninger til slike føringer. Overordnet skal UiO prioritere kvalitet, miljøer med store kvalitetsmessige utfordringer skal vurderes med tanke på utvikling eller avvikling. Enhetene må sikre en god balanse mellom lønnskostnader og driftskostnader, det betyr at flere enheter må ha færre ansatte enn i dag hvis ikke rammene øker. Denne vurderingen må gjøres på fakultet og instituttnivå, slik at man lokalt sikrer en balanse som gir ansatte tilfredsstillende rammebetingelser og enhetene kan engasjere nødvendige time- og hjelpelærere. Administrative oppgaver skal spesialiseres og standardiseres og man skal sikre bedre innkjøp. I årsplanen for 2010 er fakultetene bedt om å gjennomgå program- og emneporteføljen med fokus på å redusere emneporteføljen. Spørsmålet er om det er behov for klarere kriterier og/eller krav til nedprioriteringer?

4. Utvikling av dimensjonering mellom fagområdene ved UiO

Oversikten under viser en fremstilling av UiOs fagprofil på makronivå. Det viser at vi innen utdanning er et tungt samfunnsvitenskapelig og humanistisk universitet, men målt i forskning og ansatte er medisin/realfag og samfunnsfag/humaniora like store. Trenden de siste 20 årene har vært en dreining fra realfag mot samfunnsfag. Bakgrunnen er økning i antall studenter. Både i KDs og UiOs finansieringsmodell er studentene det viktigste kriteriet for fordeling av midler. I et 20 års perspektiv har realfagene redusert sin andel studiepoeng og ansatte med 6 prosentpoeng, mens samfunnsfagene har økt sin andel med henholdsvis 4 og 7 prosentpoeng. (vedlegg 1 side 3)

Denne trenden har gitt noen gjennomgripende utfordringer. Vi ser at særlig ved samfunnsfagene er det en utfordring å sikre økonomisk grunnlag for god studiekvalitet fordi forholdstallet mellom lærer og student er svært høyt. Ved realfagene og medisin er det en økende utfordring at en stadig større andel av forskningen skjer ved eksterne midler. Dette er en utfordring fordi eksterne midler krever delfinansiering fra grunnfinansieringen.

I forslag til fordeling foreslås det 3 grep som vil bidra til å motvirke at denne trenden fortsetter. Det foreslås å innføre et nytt fordelingsprinsipp knyttet til styrking av enheter som får toppmiljøer som SFF, redusere opptaksrammene og gi bedre grunnlag for studiekvalitet på SV-fakultetet og styrke grunnlaget for rekruttering til realfag ved å igangsette bygging av et læringscenter i Vilhelm Bjerknes hus.

5. De viktigste forslagene til nytt strategiske grep i 2011 – beskrivelse og begrunnelse

I vedlegg 1 side 14 og 15 er en fullstendig oversikt over alle innspill til nye tiltak fra enhetene og hvilke som fremmes i fordelingsforslaget. Vi omtaler her kun de viktigste grepene som gjøres.

Toppforskningsmiljøer som nytt kriterium for fordeling i basis i finansieringsmodellen

Utviklingen av sentre for fremragende forskning (SFF) og andre toppmiljøer med ekstern finansiering har vært et viktig satsingsområdet for UiO de siste årene og blir med den nye strategien fortsatt viktig. Man har i en lengre periode avsatt 2 mill kroner som øremerkede midler direkte til disse satsingsområdene. Første runde av SFF er nå i slutfasen, og det er viktig at UiO på en god måte ivaretar den kompetansen som er bygget opp. Samtidig er det vesentlig at man opprettholder insentiver for å få opp nye toppmiljøer. Ved sentrale avsetninger som vi har hatt så langt er det en risiko for at det er UiO sentralt som oppleves å ha det finansielle ansvaret både for ivaretagelse av eksisterende miljøer og insentiver til oppbygging av nye.

For å sikre at fakultetene får et tydeligere ansvar foreslås det at man innfører et nytt prinsipp for omfordeling i finansieringsmodellen. Når et fakultet/museum får tilsagn om et nytt toppmiljø på linje med SFF gir det grunnlag for en intern omfordeling. En SFF får en bevilgning fra UiO i henhold til ekstern rammebevilgning i forhold 1 til 5. En SFF gir en da omfordelingseffekt på 2 mill kroner varig. Tilsvarende ordning med finansiering 1 til 5 i henhold til ekstern rammebevilgning etableres for toppmiljøer som Nordisk senter for fremragende forskning (NCOE) og European Research Council (ERC). Et NCOE gir da en varig omfordelingseffekt på 1 mill kroner, og en ERC gir en varig omfordelingseffekt på 0,8 mill kroner. Ansvaret for å støtte opp under satsingen, samt ivaretagelse av miljøet etter ekstern rammefinansiering utgår, legges da i sin helhet til fakultetet/museet. Dette nye kriteriet vil ha en omfordelingseffekt og vil øke behovet for årlig å saldere budsjettene. Vi har lagt inn en prognose på at man årlig vil få 2 miljøer på størrelse med en SFF. Det vil også trolig ha en effekt i form av omfordeling fra HUMSAM området mot MEDNAT og da særlig realfag. Dette vil dermed være en svak motkraft mot dreiningen fra realfag som har vært de siste 20 årene.

I forhold til strategien vil dette tiltaket særlig bidra til et grensesprengende og handlekraftig universitet. Men også til læringsuniversitet ettersom det nå kommer ordninger for sentre for fremragende undervisning (SFU) og at toppforskningsmiljøer gir grunnlag for studieprogrammer som knyttes opp mot toppmiljøene.

Reduksjon av opptakstrammer på SV og bedre studiekvaliteten

I fordelingen for 2009 tok UiO et vesentlig grep for å bedre studiekvaliteten på JUS, ved å redusere studieplassene og opptakstrammene med 30%. Bakgrunnen var et vedvarende høyt forholdstall mellom lærere og studenter og en evaluering av NOKUT som viste sviktende grunnlag for å tilby god studiekvalitet. I denne fordelingen foreslås det at man gjør et lignende tiltak ved SV-fakultetet ved å redusere opptakstrammene.

UiO har i dag ca 2000 flere avlagte studiepoeng enn vi har studieplasser. Det betyr at vi kun har inntekter knyttet til resultater og ingen grunnfinansiering for disse studentene. KD har gitt klart signal om at de ikke vil finansiere de studieplassene vi selv har opprettet. Hvis UiO skal ha full finansiering for alle studenter må vi derfor selv redusere gjennom å redusere opptakstrammene.

I UiOs årsplan har vi et tiltak der man skal se på fordelingen av studieplasser og sikre at det er sammenheng mellom antall studieplasser finansiert i basis og opptakstrammer og studiepoeng. Av fakultetene er det uten sammenligning SV-fakultetet som har den største diskrepansen mellom antall studieplasser og avlagte studiepoeng (vedlegg 1 side 4). For å sikre en bedre sammenheng mellom studieplasser og studiepoeng foreslås det derfor å redusere opptakstrammene på SV-fakultetet med 150. Hovedtyngden av reduksjonen legges til bachelornivå. Kuttet gjøres gjeldene fra høsten 2010. Med full effekt vil dette gi en reduksjon på 550 årsekvivalenter studiepoeng som tilsvarer 15% .

Kutt i opptakstrammer gir reduserte studiepoenginntekter. SV-fakultetet har sammen med JUS det høyeste forholdstallet mellom lærere og studenter og har ikke et økonomisk grunnlag for å gi god nok studiekvalitet. For å styrke studiekvaliteten på fakultetet foreslås det derfor at fakultetet får kompensert studiepoengtapet. Det vil få full effekt fra 2015 med 6 mill kroner årlig.

Etter endringene på JUS og SV vil UiO i løpet av 4 år ha balanse mellom studieplasser og avlagte studiepoeng. SV-fakultetet vil fortsatt ha noe høyere studiepoeng enn studieplasser, men forskjellen vil være vesentlig redusert. UiO vil da ha et bedre utgangspunkt hvis vi på et senere tidspunkt ønsker å flytte studieplasser mellom fakultetene.

I tillegg til reduserte opptakstrammer på SV-fakultetet som gir grunnlag for bedre studiekvalitet på lengre sikt, foreslås det at satsingen på 15 mill kroner til studiekvalitet finansieres varig, men at midlene overføres til enhetenes rammer. Satsing på studiekvalitet vil bli fulgt opp i styringsdialogen.

I forhold til strategien vil disse tiltakene særlig være knyttet til læringsuniversitetet, men også et handlekraftig universitet i form av at man sikrer bedre balanse mellom aktivitet og finansiering.

Styrking av realfagsrekruttering gjennom bygging av et læringscenter for realfag.

Skal vi kunne snu trenden der realfagenes andel av den interne finansieringen reduseres, er styrking av realfagenes rekrutteringsgrunnlag helt påkrevd. Vi kan i dag i liten grad øke opptakstrammene for realfag fordi det ikke er tilstrekkelig mange gode søkere. Studentarealene på realfagene er gamle og lite tilpasset nye læringsformer og studentenes forventninger til læringsmiljø. Biblioteksarealene er sentrale studentarealer og disse har vært bygd om til læringsentra ved samfunnsfag og humaniora. Erfaringene er meget gode. I strategien står det at man skal bygge et tilsvarende for realfag innen 5 år. Det foreslås at man igangsetter dette arbeidet i 2011. Totalkostnadene er fastsatt til 65 mill kroner. Det har kommet inn 4 mill kroner i ekstern støtte, og det arbeides med å øke dette beløpet fra andre

kilder. Denne satsingen vil gi et løft for realfagsstudentens læringsmiljø, bidra positivt til å fremme realfagene og gi muligheter for mer effektiv utnyttelse av personalressursene på biblioteket. I forhold til strategien støtter dette opp om læringsuniversitetet.

Styrking av museene

Stortingsmeldingen "Tingenes tale" signaliserer et stort behov for og en forventning om økt satsing på museene. Det forventes at universitetene tar et ansvar for denne satsingen, det samme forventes av våre eiere som innen dette området omfatter flere departementer. UiO har selv i sin strategiske plan løftet frem museene. Samtidig har Riksrevisjonen i 2009 påpekt svært kritikkverdige forhold i magasinforholdene på NHM.

UiO har gjennom Revitasatsing avsatt 105 mill kroner siden 2003 som kommer i tillegg til KDs satsing på 63 mill kroner. UiOs satsning inkluderer leie av magasinlokaler særlig på KHM, men også i midlertidige magasiner på NHM der er det avsatt 15 mill kroner med varig effekt. KD har ikke bevilget midler til Revita siden 2009. UiOs Revitasatsing på 10 mill kroner årlig skal etter planen avsluttes i 2012.

På tross av UiOs og KDs satsinger er det et stort etterslep som må tas igjen hvis vi skal nå målsetningene vi har satt i strategien. Særlig gjelder dette NHM (vedlegg 1 side 5), der det ikke har vært fornyet basisutstillinger på over 30 år og kun 27 % av gjenstandene er registrert og digitalisert. NHM har i sitt innspill til fordelingen foreslått en 5 årig satsing med 15 mill kroner årlig for å fornye utdaterte basisutstillinger, 15 mill kroner årlig i 5 år til bevaring av samlingene av samlingene, samt 14 mill kroner til investeringer til veksthuset, primært kjøp av planter, og 2 mill kroner årlig til drift av veksthuset.

Det foreslås at musene får en varig styrking på 10 mill kroner og at den midlertidige satsingen utvides ut strategiperioden. Det foreslås at økningen for de første 5 årene skjevfordeles, der NHM får 7 mill kroner og KHM 3 mill kroner. For KHM skal midlene i første periode gå til å sikre budsjettbalanse og ikke økt aktivitet.

Med denne satsingen signaliserer UiO klart at man prioriterer museene. Det vil bidra til å realisere ambisjonene og samtidig gi UiO et vesentlig bedre utgangspunkt for å legge et press på våre eiere for at de må ta sin del av ansvaret for en satsing på museene.

I forhold til strategien støtter dette opp om samfunnsengasjert og handlekraftig universitet.

Håndtering av vedlikeholds- og investeringsbehov

UiO har et vedlikeholdsetterslep på 4 mrd kroner, og etterslepet øker hvert år. Dette skjer på tross av at UiO har tredoblet bevilgningene til vedlikehold etter at vi overtok ansvaret i 2001. UiO har klart signalisert til KD at vi ikke kan ta igjen vedlikeholdsetterslepet innenfor dagens rammer. Det betyr ikke at vi ikke selv må ta et ansvar.

Med det økte fokuset på HMS UiO har hatt siste året, ser vi også en markant økning i enhetenes behov og forventninger til forbedringer knyttet til arealer. Vi vil også de nærmeste 2-3 årene få pålegg knyttet til nye krav til heiser, avtrekksvifter og arkivlokaler. Endringer knyttet til disse kravene vil koste ca 80 mill kroner. Det foreslås at vi på varig basis øker den årlige avsetningen til vedlikehold med 20 mill kroner, det tilsvarer en økning på nærmere 30%. Dette kommer i tillegg til investeringen i nytt realfagssenter i Vilhelm Bjerknes hus.

Kostnader knyttet til arealmessig infrastruktur og tilliggende funksjoner som post og budsentral utgjør ca 21% av UiOs totale kostnader. I 2009 ble det foretatt endringer i internhusleieordningen som har medført at ekspansjonen i nye arealer er redusert. Men vi ser behov for å ha en mer helhetlig

gjennomgang av hvordan UiO samlet sett utnytter og prioriterer ressursene knyttet til arealer. Vi leier for eksempel eksterne arealer for 205 mill kroner. Vi vil i løpet av høsten legge frem en helhetlig sak for styret knyttet til arealer og vedlikehold.

Bedre vedlikehold bidrar til bedre rammebetingelser og bedre arbeidsmiljø slik at det støtter opp under grensesprengende universitet, det gode universitet og handlekraftig universitet.

Tverrfaglighet – internasjonalisering - ledelse

Tverrfaglighet og internasjonalisering er to sentrale grep i strategien. Internasjonalisering styrkes noe ved at midler til internasjonalt samarbeid øker og finansiering av norskkurs gjøres permanent. Videre er grepene knyttet til toppforskning viktige for internasjonalisering. Det er også gjort endringer for å forbedre mottak og boligforhold for utenlandske forskere, men dette påvirker ikke fordelingen da ordningen i hovedsak er selvfinansierende.

Tverrfaglighet gjøres det ikke grep med i denne fordelingen, da det er behov for en bredere diskusjon for å komme frem til bærekraftige finansieringsmekanismer. Dette vil gjøres før neste fordeling, da også finansiering av de tverrfaglige områdene som ble opprettet i 2009 utgår.

Bedre ledelse er også helt sentralt for å nå våre ambisjoner. Avsetninger til ledelse og HR-strategi økes og gjøres permanent.

Overføring av ansvar til fakultetene

Det foreslås at fakultetene og tilsvarende enheter får et større ansvar for de oppgavene som er UiOs kjerneoppgaver i henhold til universitetsloven: forskning, utdanning og formidling (vedlegg 1 side 6). Unntak fra dette er aktivitet og kostnader som åpenbart styres bedre på et aggregert nivå, det gjelder særlig tyngre vitenskapelig utstyr. Disse kostnadene vil variere fra år til år, noe ikke enhetene kan ta høyde for i daglig drift. Det gjelder også mediekjøp der store andeler av kjøpene går på tvers av fagmiljøene.

Det foreslås at til sammen 110 mill kroner knyttet til mindre investeringer til forskningsinfrastruktur, Småforsk og seminarundervisning/studiekvalitet overføres fakultetene og museene i 2011.

Småforsk-midler har vært et viktig virkemiddel for å sikre driftsmidler til de gode forskere som ikke har større eksterne bevilgninger. Midlene har delvis kommet fra UiO og delvis fra NFR. I utgangspunkt var dette enhetenes eget ansvar, men disse midlene hadde over tid blitt saldert. Det er nå etablert en god praksis på enhetene for fordeling av disse midlene. Det foreslås derfor at UiO overfører ansvaret til enhetene. For å sikre at man opprettholder ordningen avsettes det midler som følger varig med overføringen. Disse midlene må avsettes i fordelingen for 2011 ettersom UiOs finansiering var planlagt utfaset i 2011. Hvis ordningen ved NFR blir utfaset og midlene tildelt direkte til UiO vil også disse midlene overføres til enhetene, slik at de kan planlegge med samme nivå som 2009.

Seminarundervisning/studiekvalitet er omtalt tidligere. Mindre utstyrsinvesteringer har hatt varig finansiering slik at dette ikke får noen økonomisk effekt.

6. Effekter av finansieringsmodellen og styrets avsetninger

I 2009 vedtok UiO ny finansieringsmodell med tre tildelingsmåter: basis, resultater og satsinger.

70 % tildeles som basismidler blant annet til studieplasser som fastsettes av styret. Studieplasser er derfor et viktig instrument for styret for å dimensjonere både forskning og undervisning ved

fakultetene. Fra 2011 foreslås det også å legge inn varige øremerkinger i basiselementet. Varige øremerkinger er aktiviteter styret finansierer direkte. Tidligere har disse ligget sammen med satsinger.

19% av tildelingen fordeles på bakgrunn av resultater. UiOs finansieringsmodell er innrettet til å gi en gradvis omfordeling til enheter som oppnår gode forskningsresultater og undervisningsresultater. For forskning skiller UiOs modell seg fra KDs modell til UiO ved at prisene på forskningsresultater i utgangspunkt er faste. Ettersom resultatene har forbedret seg de siste årene fordeles en større andel av endringen til enhetene enn det UiO får i tildeling fra KD. Den økonomiske effekten av dette prinsippet er en omfordeling på 48 mill kroner siden vi innførte modellen i 2009. Prinsippet om faste priser har også gitt MN og MED best uttelling. Det skyldes at de har økt mest i uttelling for doktorgrader og EU-inntekter. Uttelling for NFR-inntekter har gitt en svak omfordeling, mens publikasjonspoeng har økt relativt likt ved alle fakultetene og har derfor i liten grad har gitt omfordeling mellom fakultetene.

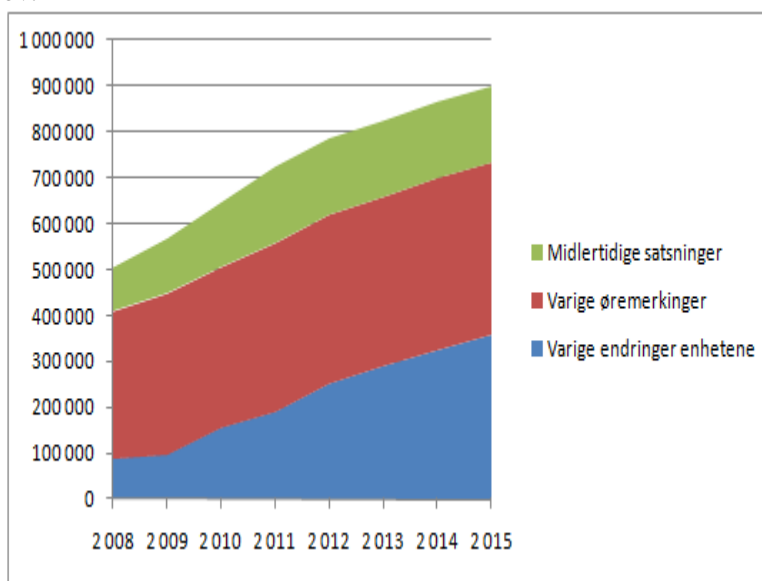
Den tredje tildelingsmåten er satsinger som fra 2011 foreslås å utelukkende være midlertidige strategiske satsinger. Det foreslås at det fastsettes et nivå på midlertidige satsinger fremover og at dette fastsettes til 180 millioner som er 2011-nivå. Nivået prisjusteres årlig, mens de enkelte satsinger har faste priser og prisjusteres ikke. Styret vil da årlig få et handlingsrom for å igangsette nye midlertidige satsninger.

I denne fordelingen har det vært gjort en opprydding av satsinger som tidligere har bestått av både varige og midlertidige enkeltvedtak om endringer på enhetene. Vi skiller nå mellom varige endringer enhetene som er varig omfordeling på bakgrunn av enkeltvedtak eller effekter av modellen som skal finansieres av styret, midlene er ikke øremerket. Varige øremerkinger som er midler som avsettes av styret og legges i enhetens basis, men midlene skal brukes til den vedtatte aktiviteten. Vi rendyrker da satsinger som midlertidige strategiske satsinger. I vedlegg 1 side 7 -20 har vi ulike analyser av de samlede avsetningene fordelt på ulike klustring. Vi viser på de siste sidene (17-20) en oversikt over alle avsetningene på detaljnivå.

Dette grepet gjør at vi på en bedre måte kan få et flerårig perspektiv på fordelingen og fremtidig salderingsbehov. I figuren under synliggjør vi alle avsetninger styret gjør direkte og omfordelingseffekter i modellen som skal finansieres av styret. Samlet gir økningen fra år til år et bilde av salderingsbehovet styret vil ha hvis inntektene fra KD er stabile. Vi ser her tydelig at UiO har hatt og vil ha et årlig salderingsbehov.

Ved årets fordeling øker avsetningene med ca 75 mill kroner som er salderingsbehovet. Vi har da gitt tilsagn om 112 mill kroner i nye aktiviteter. Fordelingen salderes ved forventete ubrukte midler på styrets reserve og energimidler med 41 mill kroner, samt at det foretas et generelt kutt ved alle enheter på til sammen 34 mill kroner, som utgjør -0,8%. (vedlegg 1 side 16)

For 2012 er foreløpig salderingsbehov på 60 millioner, men styret har da 47 millioner som et ubenyttet handlingsrom på midlertidige satsninger. Årsaken til

salderingsbehovet fremover er knyttet til varige endringer på enhetene. Det skyldes at vi her har lagt inn en prognose for hvor mye faste priser og nye toppforskningsmiljøer vil øke i årene fremover. I tillegg øker avsetningene til enhetene som følge av husleie for Domus Medica fra 2012, drift av IFI-bygget, samt kompensasjon for tapte studiepoenginntekter til JUS og SV.

Fastsettelse av husleie for 2011

I 2009 ble det innført endringer i internhusleieordningen slik at enhetene selv må finansiere endringer i arealbruk (ikke større strategiske endringer). Et av hovedprinsippene ved etablering av internhusleieordningen var: Hvis enhetene beholder dagens lokaler og prisen for arealene holdes stabil, vil det ikke medføre noen økonomisk konsekvens for enhetene. Husleien fastsettes av styret. I 2009 og 2010 ble husleien justert med pris- og lønnsvekst. Det samme foreslås for 2011, dvs en økning på 2,7%. Alle enheter oppfordres til å vurdere om man kan redusere arealbruken for å redusere kostnadene.

Fordelingen for 2010 i tall

I vedlegg 2 gis en tallmessig oversikt over fordelingen. Fordelingen for hver enkelt enhet fordelt på de ulike komponentene i finansieringsmodellen med endringer fra 2010. Vi har også en kort forklaring på ulikhetene mellom enhetene.

Forslag til fordeling medfører at vi fordeler mer på bakgrunn av basis og tilpasningsdel og mindre på bakgrunn av satsninger. Det skyldes oppryddingene som er gjort og overføring av ansvar med mindre øremerkinger til fakultetene og museene. Vi fordeler 19% på bakgrunn av resultater som er det samme som 2010.

Fakultetene får en samlet endring på til sammen 2,2% som er 0,5% lavere enn beregnet pris og lønnskompensasjon. Hovedårsaken til forskjellene mellom fakultetene er oppnådde resultater, der særlig det er EU-tildelinger som gir utslag i favør av Mat/Nat. Museene får en økning på 8,4% som er en klar realvekst. Sentrale enheter og felleiltak har en vekst på 3,2% men justert for tekniske endringer er veksten lik fakultetenes på 2,2%.

7. Forslag til vedtak

1. *Universitetsstyret vedtar foreslått fordeling av statsbevilgningen (post 50) for 2011.*
2. *Universitetsstyret vedtar den samlede rammen for de sentraladministrative avdelinger.*
  - a. *Universitetsdirektøren gis fullmakt til å foreta intern fordeling av midler innen sentraladministrasjonen.*
3. *Internhusleien for 2011 justeres med 2,7% lik forventet lønns- og prisstigning.*
4. *Universitetsstyret forutsetter at fakultetene og tilsvarende enheter iverksetter tiltak som fører til budsjettbalanse i 2015.*
5. *Rektor gis fullmakt til å:*
  - a. *Foreta fordeling i innsatsmidler for likestilling*
  - b. *Foreta mindre justeringer av fordelingen*

Vedlegg 1 –Utdypninger til styrenotat med analyser

Vedlegg 2 - Tallmessig oversikt over fordeling 2011